

REPUBLIKA KOSOVA
KANCELARIJA GENERALNOG REVIZORA

Br. Dokumenta: 21.1.1-2015-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE
O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA KANCELARIJE PREMIJERA
ZA GODINU ZAVRŠENU SA 31 DECEMBROM 2015

Priština, Juni 2015

Generalni Revizor Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Kancelarija Generalnog Revizora obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da doprinosimo zdravom finansijskom upravljanju u javnoj administraciji. Mi obavljam revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Kancelarije Generalnog Revizora na direktan način promovišu odgovornost pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije i izveštaju o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Kancelarije Premijera, u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora, Ibrahim Gjylderen, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj i izdato mišljenje su rezultat revizije izvršene pod upravljanjem Direktora Revizije Emine Fazliu, podržanog od, Riza Spanca -Vođa Tima, Imer Vitija i Natyra Kasumaj -Članovi Tima.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
2 Upravljanje.....	11
3 Finansijsko Upravljanje i Kontrola	19
Dodatak I: Pristup i metodologija revizije	32
Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR .	33
Dodatak III: Preporuke iz prethodne godine.....	36

Opšti sažetak

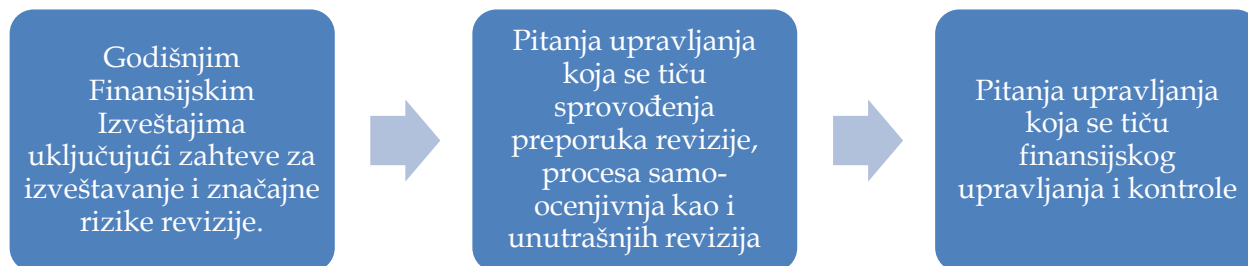
Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu iz naše revizije godišnjih finansijskih izveštaja KP za 2015 godinu – koji određuje Mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Zahvaljujemo Generalnom Sekretaru i Izvršnim Direktorima agencija, i njegovom osoblju za njihovu pomoć tokom procesa revizije.

U okviru ove revizije su uključene i podređene agencije, kao što su: Agencija za Hranu i Veterinu (AHV), Agencija za Statistiku Kosova (ASK), Državna Agencija Arhiva Kosova (DAAK), Agencija za Polnu Ravnopravnost (APR), Sekretarijat Saveta Bezbednosti Kosova (SSBK) i Agencija za Zaštitu od Nuklearnu Zračenja (AZNZ).

Pregled finansijskih izveštaja za 2015 godinu je preduzet u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na Javnom Sektoru (MSRJS). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje smo mislili da su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup je predstavljen u Memorandumu Planiranja Revizije, od datuma, 21.10.2015.

Naša revizija se fokusira na (detaljno je prikazano u Dodatku 1):

Nivo rada obavljenog od strane Kancelarije Generalnog Revizora za izvršenje revizije za 2015 godinu, direktno odražava kvalitet unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta.

Mišljenje

Dodatak II objašnjava različite vrste mišljenja primenjenih od strane Kancelarije Generalnog Revizora.

Miшljenje Generalnog Revizora je:

Ne-modifikovano Miшljenje sa Isticanjem Pitanja

Godišnji finansijski izveštaji predstavljaju *pravilnu i istinitu sliku* sa svih materijalnih gledišta.

Isticanje pitanja

* Tokom 2015 godine je iz kategorije kapitalnih investicija isplaćeno 1,763,717€ za projekte AHV, sva ova snabdevanja bili su sa artiklima za robu i usluge kao i subvencionisanje poljoprivrednika. Ovo stanje je obelodanjeno i u GFI.

* Vrednost ne-finansijske imovine iznad 1,000€ obelodanjena u GFI nije bila tačna, pošto nije bila predstavljena vrednost zemljišta AHV od 1,822,000€.

* Četiri subvencija koja su dodeljena od KP u iznosu od 31,000€, korisnici nisu pružili nikakvu dokumentaciju (fakture, izveštaje ili druge dokaze) kako bi obrazložili da su dobijena sredstava utrošena za namenjenu svrhu.

Potpuno formulisanje miшljenje detaljno prikazano u 1.2 Delu ovog.

Opšti zaključak

Naši glavni zaključci i preporuke su:

Subvencije se ne kontrolišu efektivno kako bi se osiguralo da se troše za namenjenu svrhu ili da su dodeljene na osnovu jasnih i doslednih kriterija.

Potrebno je sprovesti poboljšana pravila da bi se osiguralo da korisnici opravdaju njihove troškove u okviru jednog formalnog sistema dodeljivanja i nadgledanja subvencija.
(vidite pitanje 1 i 13).

Slabosti u upravljanju ometaju efikasno upravljanje KP-a.

Potrebno je izvršiti broj aktivnosti da se poboljša upravljanje, uključujući i bolje sprovođenje preporuka revizije, efikasnije procenjivanje organizacione slabosti, bolju pokrivenost unutrašnje revizije i poboljšano finansijsko i operativno izveštavanje.
(vidite pitanja 2, 3, 4, 5, 6 i 7).

AHV je isplatila troškove koje pripadaju kategoriji roba i usluge i subvencije iz kategorije kapitalnih investicija. Iznos ovih isplata u 2015 godini je bio 1,763,717€.

GAS i Izvršni Direktor AHV treba dalje insistirati, da u saradnji sa MF pronađu rešenje za aktuelnu pogrešnu klasifikaciju troškova.
(vidite pitanje 8)

Postoji jedan niz nedostataka koji se odnose na kategorije troškova, i koji u nekim slučajevima, mogu potencijalno uticati na finansijski gubitak za KP.

Potrebno je pojačati mehanizme unutrašnje kontrole u cilju adresiranja propusta nabavki i procese koje ojačavaju troškove koje ne idu preko nabavke.
(vidite pitanja 9, 10 i 11).

Registracija imovine nije u potpunosti završena i postoje neslaganja između aktualne imovine i onih koje su registrovane u e-imovini.

Potrebno je poboljšati procese upravljanja imovinom kako bi se osiguralo da je osnova imovine tačno/ispravno registrovana. Da bi se to ostvarilo treba odrediti vremenske prioritete osoblju.
(vidite pitanje 15).

Odgovor Menadžmenta KP – revizija 2015

Menadžment KP je uzeo u obzir i složio se sa detaljnim nalazima i zaključcima revizije i založio se da će adresirati date preporuke.

1 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

1.1 Uvod

Naš pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usklađenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koja su predstavljena na GFI-a. Mi takođe uzimamo u obzir izjavu koja je data od strane Glavnog Administrativnog Službenika (GAS) i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), kada se GFI dostavljaju Vladi.

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost za Vladu da su pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da može se preduzeti jedna sveobuhvatna revizija.

1.2 Mišljenje Revizije

Ne-Modifikovano Mišljenje sa Isticanjem Pitanja

Mi smo obavili reviziju godišnjih finansijskih izveštaja Kancelarije Premijera za godinu završenu sa 31 Decembra 2015, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj upoređivanja budžetskih iznosa sa aktuelnim iznosima, objašnjavajuće beleške finansijskih izveštaja i obelodanjivanja.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji predstavljaju pravilan i tačan prikaz u svim materijalnim aspektima, prijema, isplata i izvršenog budžeta Kancelarije Premijera za godinu završenu sa 31. Decembrom 2015, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (računovodstva gotovog novca), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Finansijskim pravilom Ministarstva Finansija br. 03/2013/ o finansijskim izveštajima budžetskih organizacija.

Osnova za Mišljenje

Izvršili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije (MSVIR). Na osnovu ovih standarda, naše odgovornosti su opisane u donjem delu kod Odgovornosti Revizora o Reviziji Finansijskih Izveštaja. Mi smo nezavisni od Kancelarije Premijera, prema etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja na Kosovu i ostale etičke odgovornosti su ispunjene u skladu sa ovim zahtevima. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Želimo da skrenemo vašu pažnju na činjenicu da je:

- Od kategorije kapitalnih investicija tokom godine isplaćeno 1,763,717€ za projekte AHV, sva ova snabdevanja bili su sa artiklima za robu i usluge te za subvencionisanje poljoprivrednika. Ovo stanje je takođe obelodanjeno u GFI;
- Vrednost ne-finansijske imovine iznad 1,000€ obelodanjena u GFI nije bila tačna, zato što nije bila predstavljena vrednost zemljišta AHV. Nakon kontinuiranih preporuka, AHV je dana 26.04.2016 uspela da registruje zemljišta u iznosu od 1,822,000€;
- Takođe u okviru četiri subvencija koja su dodeljena od KP u iznosu od 31,000€, korisnici nisu pružili nikakvu dokumentaciju (fakture, izveštaje ili druge dokaze) da bi opravdali troškove iz dobijenih sredstava.

Odgovornost Menadžmenta i osoba koje su odgovorne za Upravljanje i Godišnje Finansijske Izveštaje

Menadžment KP je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru – modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva gotovog novca te je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja nastale usled prevare ili greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Glavni Administrativni Službenik (GAS), je odgovoran za praćenje procesa finansijskog izveštavanja Kancelarije Premijera.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju godišnjih finansijskih izveštaja

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima. Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i obavimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji nemaju materijalno pogrešna prikazivanja.

Naši ciljevi su da dobijemo razložnu sigurnost o tome da li GFI u celosti ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja, usled prevare ili zbog greške. Razložna sigurnost je jedan visok stepen sigurnosti ali to ne garantuje da će jedna revizija koja se obavlja u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Materijalno pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti zbog prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, se očekuje da one individualno ili u grupi mogu da utiču na odluke korisnika koje se donose na osnovu ovih godišnjih finansijskih izveštaja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u finansijskim izveštajima

usled prevare ili greške. U obavljanju tih procena rizika, revizor razmatra unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su pristupačne za okolnosti entiteta, ali ne i za cilj izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnje kontrole entiteta.

Revizija uključuje ocenjivanje prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i ocenjivanje predstavljanja finansijskih izveštaja.

1.3 Značajni rizici u Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opis

Opis

Na našem Memorandumu o planiranju revizije od dana 21.10.2015, identifikovan je jedan rizik koji je povezan sa procesom dodeljivanja i opravdavanja subvencija. Jedno isticanje pitanja iz 2014 godine, odražavalo je nedostatak dovoljnih dokaza od strane subvencionisanih stranaka da pokažu da su isplaćene subvencije potrošene za namenjenu svrhu.

Identifikovani rizik

Pitanje 1-Nedostatak dokaza od korisnika subvencija o obrazloženju troškova- Visoki prioritet

Odgovor i nalazi revizije

Tokom procesa revizije analizirali smo kontrole koje su uspostavljene od strane menadžmenta, kako bi se osigurali da su se dodeljene subvencije potrošile za namenjenu svrhu. Dok se u 2015 godini, primenjivale poboljšane kontrole, identifikovali smo četiri subvencije u iznosu od 31,000€, gde nije podnošena nikakva dokumentacija (fakture, izveštaji ili drugi dokazi) da se potvrdi da su sredstava utrošena za namenjenu svrhu. Ovo odražava nekonzistentan pristup KP-a pri zahtevanju potrebne dokumentacije.

Preporuka 1 GAS u saradnji sa Direktorom Kancelarije za Pitanja Zajednica, treba dalje pojačati kontrole nad subvencijama, sprovođenjem i primenjivanjem strogih zahteva za dokaze koje se trebaju obezbediti od strane korisnika u slučaju primanja sredstava od subvencija. Treba razmatrati postavljanje zahteva nad korisnicima za vraćanje sredstava u slučajevima kada se odgovarajući/neophodni dokazi ne obezbede.

1.4 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da KP deluje u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Zahtevi ZUJFO br. 03/L-048, izmenjen Zakonom br. 03/L-221, Zakonom br. 04/L-116 i Zakonom br. 04/L-194;
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 03/2013 o GFI budžetskih organizacija;
- Zahtevi da GFI budu potpisane od GAS i GFS i dostavljeni su pri MF;
- Zahtevi Uredbe 01/2013 – Trošenje javnog novca i Uredbe br. 02/2013 o upravljanju ne finansijske imovine.

U kontekstu GFI-a, pitanja pokrenuta na memorandumu predrevizije datuma 01.12.2015, u vezi sa okvirom izveštavanja su adresirana od strane menadžmenta.

Na Godišnjim Finansijskim Izveštajima je bilo potrebno da se izvrše nekoliko ispravaka o njihovoj potpunosti i tačnosti. Nakon naših sugestija, obavljene su neke ispravke koje se tiču sledećem pitanju:

- *Član 12 - Izveštaj prijema i isplata* - korišćenje fondova za kategoriju roba i usluge kao i subvencije i transfere precenjeno je za 10,970€ odnosno 4,000€. Ovi su uglavnom odražavali uticaj zadnjih korekcija od strane Ministarstva Finansija.

Dok u članu 16 obelodanjivanja imovine, nije prikazana vrednost zemljišta AHV. Nakon kontinuiranih preporuka, AHV je dana 26.04.2016 je uspela da registruje zemljišta u iznosu od 1,822,000€.

Imajući u vidu obavljene ispravke - Izjava od strane GAS-a i GFS-a, prilikom dostavljanja GFI-a Vladi, izuzev pitanja obelodanjivanja imovine može se smatrati tačnom i istinitom.

Osim izrade GFI, od KP se zahteva da adresira obaveze za spoljno izveštavanje kao u nastavku:

- Budžetske Zahteve;
- Tromesečne izveštaje, uključujući deveto-mesečne finansijske izveštaje;
- Operativne izveštaje;
- Nacrt plan i završni plan nabavke;
- Mesečno izveštavanje neplaćenih obaveza; kao i
- Izveštaj o unutrašnjim kontrolama, uključujući i izveštaj samo-ocenjivanja, itd.

Nemamo neko pitanje da pokrenemo u vezi sa time. Svi izveštaji su dostavljeni pri MF i ostalim dotičnim institucijama unutar vremenskih rokova.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

2 Upravljanje

2.1 Uvod

Efektivni aranžmani upravljanja su ključni za KP kako bi na uspešan način upravljala izazovima sa kojima se suočava za obezbeđivanje pružanja boljih usluga u korist poreskih obveznika i ostalih korisnika usluga.

Ključna alatka u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje da menadžmentu pokušava da razvije postojeće procese i kontrole. Na sličan način i kontrolna lista samo-ocenjivanja koja se popunjava od svih budžetskih organizacija obezbeđuje jedan okvir za razvoj proširenih aranžmana upravljanja.

Drugi deo pregleda aranžmana upravljanja odražava pregled:

- Tih oblasti aranžmana upravljanja gde su potrebna značajna poboljšanja i tamo gde mi verujemo da naše preporuke mogu generisati pozitivna poboljšanja, uključujući i pregled sistema Unutrašnje Revizije; i
- Oblasti finansijskog upravljanja i kontrole koje su identifikovane preko našeg revizorskog rada uključujući i specifičan rad koji je usmeren ka pitanjima usklađenosti sa ključnim sistemima prihoda i troškova (ove oblasti su razmatrane u poglavlju 3 ovog izveštaja).

2.2 Opšti zaključak o upravljanju

Unutar KP postoji jedan određeni broj slabosti upravljanja, posebno u vezi sprovođenja preporuka iz revizije protekle godine (uključujući preporuke unutrašnje revizije), slabe strukture odgovornosti, nedostatka formalnih procesa za upravljanje rizikom i u kvalitetu menadžerskog izveštavanja. Kontrolna Lista samo-ocenjivanja koja je popunjena od strane KP i njenih ovisnih agencija, odražava ovo stanje samo delimično sa nekoliko pozitivnih komentara o postojanju postojećih aranžmana koja se ne zasnivaju na dokazima.

2.3 Preporuke iz prethodne godine

Naš izveštaj revizije za GFI-a za 2014 godinu, rezultirao je sa 18 preporuka. KP je izradio plan delovanja gde se predstavlja način kako će se adresirati sve preporuke, međutim do kraja naše revizije za 2015 godinu, KP je uspela da sprovede samo dve preporuke, šest su adresirane a 10 nisu još uvek adresirane. Za detaljniji opis preporuka i kako su one adresirane pogledajte Dodatak III.

Pitanje 2 - Sprovođenje preporuke iz prethodne godine– Visoki prioritet

Nalaz	Sproveden je samo jedan mali deo preporuka iz prethodne godine jer KP nije primenila neki formalni proces za periodično upravljanje i nadgledanje sprovođenja preporuka.
Rizik	<p>Neuspeh sprovođenja preporuka revizije rezultirao je kontinuiranoj slabosti unutrašnjih kontrola i ostalih slabosti upravljanja koje smanjuju operativnu efikasnost KP. One su uticale na:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ponovljene nedostatke u kategoriji subvencija; i• Isplaćivanje snabdevanja za robu i usluge iz kategorije kapitalnih investicija.
Preporuka 2	GAS u saradnji sa Izvršnim Direktorima agencija treba dati prioritet sprovođenju preporuka revizije i osigurati da se plan delovanja proaktivno upravlja i detaljiše odgovorno osoblja i rokove za sprovođenje svake preporuke. Sprovođenje plana delovanja treba se pregledavati od GAS na mesečnoj osnovi.

2.4 Kontrolna Lista samo-ocenjivanja FUK-e

Ministarstvo Finansija je izradila jednu detaljnu listu samo-ocenjivanja za budžetske organizacije kako bi se podržali efektivni aranžmani upravljanja. Mi smo za sve preduzete revizije testirali kvalitet upitnika samo-ocenjivanja FUK koji su dostavljeni Ministarstvu procenjujući po jedno od ključnih pitanja u svakoj komponenti kontrolne liste.

Mi smo niže sumirali naše nalaze za KP i Ovisne Agencije, naš će se rad u svim revizijama dalje sažeti u našem konsolidovanom Godišnjem Izveštaju Revizije. To nema za cilj da daje komentar o kvalitetu celog dostavljenog upitnika samo-ocenjivanja međutim prikazaće stanje za određeni broj ključnih pitanja za održavanje napora Ministarstva Finansija u povećanju efektivnosti procesa i u razvoju sistema FUK u celini.

Pitanje 3 – Kontrolna lista samo-ocenjivanja - Visoki prioritet

Nalaz

Kao deo naše revizije razmotrili smo šest ključnih pitanja upitnika samo-ocenjivanja u vezi pet komponenata. O razmotrenim pitanjima i pregleda kontrolne liste samo-ocenjivanja našli smo da:

- Za svako pitanje, KP je navela da je dotična kontrola uspostavljena/funkcionalna, ali “ocena” koja je data nije bilo moguće dokazati. Ovo odražava da zahtevi iz kontrolne liste samo-ocenjivanja nisu jasno shvaćeni od strane KP i agencija, i to je dovelo do precenjivanja u potcenjivanja ocena;
- U KP i Agencijama nisu uspostavljene potrebne procedure za upravljanje rizikom i to je detaljno tretirano u pod-poglavljju 2.5.2; i
- Efektivni procesi nadzora kao i sveobuhvatna strategija razvoja (uključujući i povezanost sa interesnim strankama kao i obezbeđivanje strategije sa punim troškom) ne smatraju se potpuno postavljenim od KP, zato što AHV i DAAK još uvek nisu odobrile strategiju. Pitanja nadzora su takođe detaljno razmotrena u pod-poglavljju 2.5.3.

Rizik

Netačno ocenjivanje u listi samo-ocenjivanja sprečava KP da identifikuje važna pitanja upravljanja koje zahtevaju poboljšanja i odugovlače preduzete akcije za njihovo adresiranje. Slično tome, ukoliko se jedna pozicija u Ministarstvu Finansija predstavi pogrešno, potrebe za promene i mogućnosti za razvoj moguće je da se ne identifikuju, što dovodi do odlaganja neophodnih poboljšanja upravljanja.

Preporuka 3

GAS i Izvršni Direktori treba da osiguraju da se lista samo-ocenjivanja u potpunosti shvati od celokupnog osoblja koji su uključeni u njihovom dopunjavanju i da se obezbedi da je primenjen jedan nadzorni pregled pre dostavljanja u Ministarstvu Finansija kako bi se osiguralo da su odgovori zasnovani na dokazima.

2.5 Specifični pregledi upravljanja

Naš rad u posebnim oblastima aranžmana upravljanja je zasnovan preko planiranja revizije, uzimajući u obzir kontekst unutar kojeg deluje KP kao i izazove sa kojima se suočava.

2.5.1 Aranžmani odgovornosti

KP ima jedan broj Izvršnih Agencija, njihovi GFI su konsolidovani u GFI-a KP. Za obezbeđivanje efektivnog finansijskog upravljanja potreban je jedan efektivan proces konsolidacije i blagovremeno izveštavanje.

Pitanje 4 - Procesi odgovornosti – Visoki prioritet

Nalaz	KP je odgovorna za sve finansijske i menadžerske aktivnosti svojih ovisnih agencija ¹ . Unutrašnje izveštavanje i linije odgovornosti između KP i izvršnih agencija nastavljaju da budu poseban izazov. Proces konsolidacije GFI i ostalih izveštavanja nije bio efektivan zbog neprikladnih linija odgovornosti. Izvrši Direktori agencija izveštavaju kod dotičnih Zamenika Premijera, dok Generalni Sekretar KP-a je odgovoran za konsolidovane finansijske izveštaje. U cilju konsolidacije informacija i finansijskih izveštaja, agencije šalju izveštaje u odeljenju finansija KP, ali ne obavlja se efektivan pregled ovih izveštaja zbog slabih aranžmana odgovornosti.
Rizik	Slabi izveštaji odgovornosti i nedostatak efektivnih kontrola u finansijskom izveštavanju mogu rezultirati slabostima u procesu budžeta i umanjuje sposobnost menadžmenta da blagovremeno reaguje naspram finansijskih i operativnih izazova. Kao rezultat nedostataka odgovornosti, mesečno izveštavanje obaveza nije predstavilo njihovo tačno stanje.
Preporuka 4	GAS treba da osigura jedan pregled postojećih zahteva odgovornosti kao i izveštavanja prema izvršnim agencijama te da obezbedi poboljšane aranžmane za postizanje ciljeva 2016 godine.

¹ Agencija za Hranu i Veterinu (AHV), Agencija za Statistiku Kosova (ASK), Državna Agencija Arhiva Kosova (DAAK), Agencija za Polnu Ravnopravnost (APR), Sekretarijat Saveta Bezbednosti Kosova (SSBK) i Agencija za Zaštitu od Zračenja i Nuklearnu Sigurnost (KAZZNS).

2.5.2 Procena Rizika

Očekuje se da sve budžetske organizacije sprovedu procese upravljanja rizika. Uputstva koja su utvrđena u procedurama FUK i pravilu 01/2010, zahtevaju da registar rizika bude kompletiran za podržavanje efektivnog operativnog i strateškog upravljanja.

Pitanje 5 – Ne sprovođenje zahteva za Upravljanje rizikom – Visoki prioritet

Nalaz	KP i njene agencije još uvek nisu izradile registre gde bi se mogli jasno identifikovati i procenili svi mogući rizici u pravcu ostvarivanja njihovih operativnih ciljeva.
Rizik	Nedostatak efektivnog upravljanja rizikom će smanjiti kvalitet usluga prema građanima, jer unutrašnji i spoljni rizici negativno utiču ukoliko se ne adresiraju na blagovremen, planiran i sistematski način.
Preporuka 5	GAS i Izvršni Direktori treba da osiguraju da su zahtevi za upravljanje rizikom procenjeni i da odgovornost ovih ključnih aspekata je delegirana kod dotičnih službenika. Tu gde je potrebno, relevantnom osoblju treba obezbediti obuku. Registri rizika i preduzete akcije za ublažavanje identifikovanog rizika trebaju se periodično razmatrati od strane GAS.

2.5.3 Menadžersko Izveštavanje

Menadžment je primenio jedan niz unutrašnjih kontrola da bi obezbedio sa finansijski sistemi funkcionišu pravilno. Važno je da one uključuju odgovarajuće izveštavanje kod menadžmenta kako bi se omogućio efektivan i blagovremen odgovor prema identifikovanim operativnim problemima.

Pitanje 6 – Slabosti u menadžerskim kontrolama – Visoki prioritet

Nalaz	Naš pregled menadžerskih kontrola koje su primenjene u ključnom finansijskom sistemu KP je istaknuo slabo finansijsko izveštavanje visokog menadžmenta o troškovima, kao i ne kompletirane analize u vezi postizanja ciljeva. Ovo se desilo jer oblik menadžerskih izveštaja ne pruža objašnjenja o razlikama u budžetu i o budžetskim previđanjima. Istovremeno i postizanje operativnih ciljeva nije izveštavano prema redovnoj osnovi.
Rizik	Slab kvalitet finansijskog izveštavanja će umanjiti efektivnost finansijskog upravljanja unutar KP da bi se osiguralo da očekivani rezultati efikasno dostignu uprkos nedovoljnih resursa.
Preporuka 6	GAS i Izvršni Direktori treba da osiguraju da je izvršen jedan pregled za utvrđivanje sadržaja i oblika izveštavanja koji se zahteva u cilju podržavanja efektivnog upravljanja KP i ovisnih agencija. Ažurirana dokumentacija treba da sadrži detaljne objašnjavajuće beleške, koje objašnjavaju razloge za sve varijacije, osim onih manjih, i pružaju osnov za pregledavanje operativnih dostignuća na redovnoj osnovi (najmanje na mesečnoj osnovi).

2.6 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) tokom 2015 godine delovala je sa jednim članom osoblja – koji je i Direktor JUR. JUR je pripremila godišnji plan revizije koordiniranjem sa strateškim planom jedinice i izrađen na bazi procene rizika u kontekstu raspoloživih resursa.

Za 2015, JUR je planirala da izvrši sledeće revizije: Upravljanje KP, Upravljanje AHV, Upravljanje APR i Upravljanje ASK. Iz ovih planiranih revizija, revizija "Upravljanje ASK" nije izvršena u toku godine, ovaj izveštaj je završen u martu 2016.

Odbor za reviziju (OR), u toku godine je održao tri sastanka i uzeo u obzir izveštaje KGR i Unutrašnje Revizije.

Pitanje 7 – Nedostatak osoblja u JUR – Srednji prioritet

Nalaz Postoji jedan određeni broj slabosti u vezi sa aktuelnim operacijama JUR:

- Zbog velikog broja ovisnih agencija KP se smatra kao kompleksna organizacija. Malo je verovatno da će jedan revizor biti u stanju preduzeti dovoljno sveobuhvatan pregled takve organizacije. AU 23/2009 sugeriše da bi trebalo da bude tri unutrašnja revizora za organizaciju veličine KP-a, takođe i Komitet za reviziju je komentarisao trenutni položaj koji odražava odluku Kancelarije Premijera za dopunu osoblja u celini; i
- U tri završena izveštaja u 2015, JUR je dala ukupno 28 preporuka od ovih samo osam preporuka je sprovedeno od strane menadžmenta.

Ovi rezultati ukazuju na nedostatak određivanje prioriteta od strane menadžmenta za rad JUR-a.

Rizik Nedostatak osoblja JUR će dovesti do neefikasnog radnog programa, koji ne uspeva da obezbedi sigurnost menadžmentu ili obrnuto za efikasno funkcionisanje unutrašnjih kontrola u celoj organizaciji. Slabosti, koje se ne identifikuju se neće tretirati, što rezultira neefikasno delovanje i slabu performansu. Neuspeh adresiranja sprovođenja preporuka JUR-a, će rezultirati da se identifikovane slabosti kontrole ne adresiraju i mogućim finansijskim gubicima za KP.

Preporuka 7 GAS treba zahtevati da reši/dati prioritet postojećim pitanjima u vezi sa dodatnim osobljem, kako bi se omogućilo zapošljavanje potrebnog broja unutrašnjih revizora. Treba obaviti redovan pregled (najmanje na svaka dva meseca) o sprovođenju preporuka UR i OR.

3 Finansijsko Upravljanje i Kontrola

3.1 Uvod

Naš rad o Finansijskom Upravljanju i Kontroli (FUK) izvan oblasti Upravljanja koje su naglašene u poglavlju 2, odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova. Kao deo toga mi razmatramo upravljanje budžetom, pitanja nabavke, ljudske resurse, kao i imovinu i obaveze.

3.2 Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

Kontrole nad prihodima su uglavnom jake i primenjuju se na efektivan način –međutim kontrole u jednom nizu oblasti troškova zahtevaju dalje poboljšanje Procesiranje isplata, nabavka, upravljanje obaveza i upravljanje imovinom se može značajno poboljšati.

3.3 Planiranje i izvršenje budžeta

Mi smo razmotrili izvore budžetskih fondova za KP, trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama i prikupljene prihode. To je isticano na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova– izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ²	2015 Izvršenje	2014 Izvršenje	2013 Izvršenje
Izvori Fondova:	12,716,516	10,767,573	9,848,779	10,090,142	9,275,391
Grant Vlade -Budžet	12,362,882	9,681,122	9,303,190	9,418,659	8,785,284
Prenete iz prethodne godine ³	0	152,296	109,837	190,652	100,129
Sopstveni prihodi ⁴	353,634	353,634	187,790	140,831	166,087
Unutrašnje donacije	0	19,547	0	0	0
Spoljne donacije	0	560,974	247,962	340,000	223,891

Završni budžet je viši od početnog budžeta za 1,948,943€. Ovaj budžet je rezultat mnogih prilagođavanja i promena tokom 2015 godine. Sa jedne strane fondovi iz granta Vlade su smanjeni, sa druge strane budžet iz sopstvenih prihoda, unutrašnjih donacija i stranih donacija su uticali na povećanje budžeta.

² Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

³ Sopstveni prihodi koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini.

⁴ Prijemi koje je entitet iskoristio za finansiranje sopstvenog budžeta.

Nakon korekcija, izvršenje budžeta je bilo oko 91% od završnog budžeta sa poboljšanjem od 7% u poređenju sa 2014 godinom. Ispod su data objašnjenja za trenutno stanje.

Tabela 2. Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2015 Izvršenje	2014 Izvršenje	2013 Izvršenje
Troškovi fondova prema ekonomskim kategorijama	1,2716,516	10,767,573	9,848,779	10,090,144	9,275,388
Plate i Dnevnice	4,536,957	4,315,866	4,244,411	3,885,134	3,192,556
Roba i Usluge	2,980,732	3,630,593	2,933,865	2,836,490	3,360,023
Komunalije	207,133	124,173	123,965	134,430	119,895
Subvencije i Transferi	1,480,000	920,314	782,821	1,512,375	1,173,989
Kapitalne Investicije	3,511,694	1,776,627	1,763,717	1,721,715	1,428,925

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Budžet za plate i dnevnice je smanjen za 221,091€, ovo smanjenje je rezultat nekoliko promena tokom godine. Ova kategorija je prilikom pregleda budžeta smanjena za 282,376€, dok je prilagođavanjem od strane MF smanjena za 31,745€. Sa druge strane imala je povećanja iz donacija, za 57,610€ i 35,420€ za kadrovski fond;
- Budžet dodeljen za kategoriju roba i usluge je povećan za 649,860€, ovo povećanje je odraz sledećih promena tokom godine: odlukom Vlade da podrži različite aktivnosti, ova kategorija je povećana za 401,700€, iz donacija 188,013€, kao i od prenesenih prihoda 148,510€, dok je kao rezultat pregleda i stalnim prilagođavanjima od strane MF smanjen je za 88,363€. Takođe, budžet za komunalije je smanjen za 82,960€;
- Budžet za subvencije i transfere je smanjen za 559,686€. U početku, budžet je povećan od donacija u iznosu od 323,658€, kao i organiziranju sedmo godišnjice Nezavisnosti 50,000€. Dok, kontinuiranim prilagođavanjem budžeta, smanjen je za 839,104€. Kancelarija za pitanja zajednica kao najveći učesnik subvencija u okviru KP, imala je nepopunjenu poziciju direktora ove kancelarije što je uticalo na niža odobrenja zahteva za subvencionisanje. Izvršenje budžeta u ovoj kategoriji je bilo 85%; i

- Početni budžet za kapitalne investicije je ukupno smanjen za 1,735,067€. Od tog iznosa, 1,000,000€ je bilo podeljeno i ove godine za projekat sufinansiranja između AHV i kancelarije EU⁵. Projekat nije počeo usled odlaganja u vezi sa eksproprijacijom lokacije fabrike. Iznos od 400,000€, AHV je proglasila kao uštedu od četiri⁶ projekata za koje su dobili posvećenost od strane donatora. Tokom smanjivanja na kraju godine, MF je smanjilo budžet iz slobodnih sredstava AHV za 345,432€. Sa druge strane KP je dobila budžet od donacija u iznosu od 10,365€.

Tabela 3. Inkasirani prihodi za Budžet Kosova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2015 Prijeti	2014 Prijeti	2013 Prijeti
Sopstveni prihodi	353,634	505,930	5,627,251	5,287,972	4,826,775
Donacije	0	0	299,080	107,500	664,894
Ukupno	353,634	505,930	5,926,331	5,395,472	5,491,669

Sopstveni prihodi u iznosu od 505,930€ su dozvoljeni da se troše za potrebe AHV-a i DAAK-a. Prihodi iz 2015 godine u poređenju sa 2014 godinom su povećani za iznos od 530,859€. Povećanje je rezultat povećanja aktivnosti od strane AHV u inspekcijama i veće podrška donatora u pravcu agencija KP-a.

⁵ Sufinansiranje projekta "Izgradnja fabrike za reciklažu životinjskog otpada" u iznosu od 7,700,000€, između Vlade i kancelarije EU (5.7 mil. finansirano od EU i 2 mil€ od Vlade Kosova)..

⁶ Iznos od 200,000€ iz projekta "Kupovina laboratorijske opreme" iz projekta "Izgradnja tačaka na granici" uštedeno je 150,000€, dok je za projekte "Bezbednost hrane" i "Kupovina opreme inspekcije" ukupno uštedeno 50,000€.

Pitanje 8 – Isplata snabdevanja roba i usluge iz kapitalnih investicija – Visoki prioritet

Nalaz	Različita snabdevanja za projekte ⁷ u AHV su budžetirane iz MF i isplaćene iz kapitalnih investicija, dok pravila Trezora ovu vrstu snabdevanja kategoriju kao roba i usluge. Vrednost ovih snabdevanja u 2015 godini iznosila je 1,763,717€, ovo je uticalo na precenjivanje kapitalne investicije i potcenjivanje roba i usluge, kao i subvencije. AHV od 2007 godine je uložilo napore, da u saradnji sa Ministarstvom Finansija (MF) ispravi kategoriju budžeta, ali se nije dostiglo adresirati od strane MF. Ovo pitanje je detaljno obelodanjeno u GFI.
Rizik	Pogrešna klasifikacija budžeta rezultira netačnom predstavljanju podataka u GFI, i da se ova greška ponovo ponovi i u Konsolidovanim Izveštajima Budžeta Kosova.
Preporuka 8	GAS i Izvršni Direktor AHV trebaju i dalje insistirati da u saradnji sa MF traže rešenje za aktuelno materijalno pogrešnu klasifikaciju troškova. Ova saradnja treba naglasiti relativne vrednosti koje predstavljaju rizik da se od eksternog revizora dati modifikovano mišljenje.

3.4 Nabavka

Cilj zakonskog okvira i finansijskih pravila u vezi nabavke imaju za cilj da osiguraju da se javni fondovi koriste na transparentan i efikasan način kako bi se postigla vrednost za novac. Zakonski okvir jasno utvrđuje prava, dužnosti i obaveze svih stranaka koje su uključene u upravljanju nabavkama. Mi smo testirali 15 procedura nabavki kao i 109 uzoraka isplata u vrednosti od 1,256,922€, od kojih su rezultirali sledeći nedostaci.

Pitanje 9 – Sistematske slabosti u isplatama preko nabavke – Visoki prioritet

Nalaz	ZUJFO, kao i finansijsko pravila 01/2013 određuju korake koje treba slediti u procesiranju isplata iz budžeta. Ispitivanjem izvršenim isplatama identifikovali smo sledeće slabosti: <ul style="list-style-type: none">• U 84 slučaja, obavezivanje zajedno sa nalogom za kupovinu u ukupnoj vrednosti od 792,062€, kao i u 11 slučajeva, nalozi za kupovinu u ukupnom iznosu od 68,964€ pripremljeni su nakon prijema isporuke roba i usluge, odnosno nakon prijema računa. To se desilo zato što osoblju koje je bilo uključeno u ovaj proces nisu im bili jasni zakonski zahtevi ta procesiranje isplata, koraci koje se treba slediti do okončanja isplate; i
--------------	--

⁷ Projekat “Zaštita javnog zdravlja i zdravlja životinja”, “Prevenција i lečenje hemoragijske groznice”, “bezbednost hrane”, kao i nekoliko drugih projekata ove prirode. Ovi projekti sa ovom pogrešnom klasifikacijom počeli su od 2007 godine i dalje se nastavljaju.

- U DAAK, procesirane su tri isplate u ukupnom iznosu od 10,570€ bez protokoliranja primljenih računa. Ovo je rezultiralo nakon što DAAK nije imala postavljenu praksu protokoliranja računa u skladu sa finansijskim pravilom.

Rizik Neuspeh primenjivanja zahtevanog procesa za isplate i ne protokolisanje računa može dovesti do povećanja neplaniranih obaveza i neuspeh da se postignu ciljevi isplaćivanja. Kada se finansiraju neplanirane obaveze, planirane obaveze mogu se ne ispuniti.

Preporuka 9 GAS i Izvršni Direktori treba da analiziraju razloge identifikovanih proceduralnih propusta koje utiču na sistematske slabosti i da povećaju kontrole za eliminisanje njihovog ponavljanja ubuduće.

Pitanje 10 – Ne-sistematske slabosti nabavke – Visoki prioritet

Nalaz Iz pregleda procedura nabavke, identifikovali smo da neke kontrole nad aktivnostima nisu konzistentno primenjene kao rezultat slabog upravljanja nabavke, i to je rezultiralo kao što sledi:

- KP zajedno sa agencijama ove godine su potrošili 113,043€ za troškove mobilnih telefona. Ova sredstva su potrošena za raspodelu greb kartica na osnovi AU za troškove telefona, kada jedna bolja vrednost za novac se može postići putem otvorenog tendera;
- Kao rezultat čestih promena u osoblju i nemogućnosti za tačno planiranje, u KP je razvijeno osam procedura javnih nabavki, podeljene na različite periode, za snabdevanje robe informativne tehnologije u ukupnoj vrednosti od 18,218€ i na ovaj način izbegnuta je konkurencija;
- Član 61 ZJN zahteva da ako operater ponudi nerealno niske cene za bilo koji artikal, ugovorni autoritet šalje operatoru zahtev za objašnjenje, i analizira dalje za donošenje odluke. ASK je potpisao okvirni ugovor za tri godine u iznosu od 497,168€, bez slanja pisma za objašnjenje korisniku ugovora “Intervjuisanje i prikupljanje statističkih podataka na terenu”, iako je bilo jednog dosta važnog artikla sa nerealnom niskom cenom⁸;

⁸ Ugovor je sadržao osam artikala. Ali artikal “Anketa –praćenje cena od 1-110 pitanja” procenjena na 180,000 jedinica, pobednik je ponudu cenu od 0.13€/jedinicu, dok je konkurent ponudio cenu od 2€/jedinicu. Dakle, u poređenju sa cenom konkurenta i cene drugih vrsta anketa ova cena je izgledala neuobičajeno niska.

- U tri ugovora u AHV, određeni menadžeri ugovora nisu pripremili plan za njihovo upravljanje kao što se zahteva sa ZJN;
- Iako ZJN zabranjuje da u tehničkim specifikacijama tenderskog dosijea, precizira proizvođač uređaja, to se dogodilo u SSBK, u ugovoru “Snabdevanje kompjutera” u iznosu od 8,405€. To zbog osetljivosti institucije kao i zahtevu za snabdevanje kvalitetnom opremom;
- Ugovor “snabdevanje kitova, reagensa i potrošnog materijala”, bila je podeljena na 10 Lota. Ugovor za Lot devet je potpisan sa operaterom koji je ponudio cenu za 2,370€ skuplje od drugog odgovornog ponuđača. Ovo se desilo kao rezultat slabog kvaliteta rada od strane komisije za procenu.

Rizik

Značajni troškovi obavljeni ne primenjujući procese nabavke, podela kupovinu u lotovima, preciziranje marke potrebne opreme, i neuspeh da se identifikuje jeftinija ponuda će rezultirati na nisku vrednost za novac i finansijske gubitke. Potpisivanje ugovora bez analiziranja nerealne niske cene, mogu rezultirati da se usluga ne pruže prema potrebnoj količini i kvalitetu. Nedostatak plana za upravljanje ugovora može dovesti do neuspeha sprovođenja ugovora.

Preporuka 10

GAS i Izvršni Direktori treba da osiguraju sprovođenje internog pregleda kako bi se utvrdilo zašto se zahtevi nabavke ne primenjuju u cilju postizanja boljeg efekat za KP. Shodno tome, trebaju se uvesti poboljšane kontrole kako bi se osiguralo da gore pomenute sistematske slabosti su adresirane i da se ne ponavljaju.

3.5 Troškovi koji ne idu preko nabavke

Troškovi koji ne idu preko procedura nabavke podrazumevaju sve one kupovine koje ne zahtevaju primenu procedura nabavki. Sa ove grupe troškova mi smo testirali 23 isplate u ukupnoj vrednosti od 123,839€. Ove isplate su bile za avanse putovanja van zemlje, isplate za određena angažovanja i isplate za robu i usluge, gde smo identifikovali sledeće nedostatke:

Pitanje 11 - Ne-zatvaranje avansa na vreme i nadoknade radnika sa robe i usluga– Visoki prioritet

Nalaz Prema AU 2004/07 o službenim putovanjima specifikuje se da avansi treba da se zaključe 15 dana nakon povratka od službenog putovanja i nepotrošena sredstva treba da se vrate na račun. Pri testiranju avansa, primetili smo da 26 avansa u ukupnoj vrednosti od 77,235€, su zatvorena nakon zakonskog roka. Zakašnjenja zaključanja varirala su do 10 meseci nakon zakonskog roka.

Prema zakonu 05/L-001 o budžetu 2015 godine, ne dozvoljava se nadoknada radnika sa budžeta iz kategorije robe i usluge. ASK na osnovi podzakonskog akta AU br. 08/2012 i ove godine je nadoknadila 84 radnika u vrednosti od 64,238€ koje je u suprotnosti sa zakonom. Tokom 2015 godine inicirana je izmena dopuna ovog AU od strane ASK, ali još uvek nije prošao na usvajanje Vladi.

Rizik Nedostatak efektivnih kontrola kod zatvaranja avansa povećavaju rizik da se sredstva ne vrate KP i da se neprikladno koriste. Pogrešno klasifikovanje troškova može uputiti čitaoca finansijskih izveštaja u pogrešnom pravcu i oštetiti efektivnu budžetsku kontrolu. Takođe, može rezultirati neredovnim isplatama.

Preporuka 11 GAS, treba da osigura da se primenjuju efektivne kontrole u cilju obezbeđivanja da se svi avansi zatvore unutar određenog zakonskog roka. Dok, Izvršni Direktor ASK treba osigurati da se svi službenici nadoknađuju iz kategorije plata i dnevnica.

3.5.1 Nadoknade (plate i dnevnice)

Mi smo pregledali transakcije prema platnom spisku, gde smo primetili da sektor finansija je redovno i blagovremeno obavešten u vezi sa promenama kod plata i dnevnica.

Tokom godine, KP i njene agencije su izvršile regrutaciju osoblja. Mi smo izabrali i analizirali sedam procedura regrutacije. Takođe, testirali smo i uzorke, uključujući dosjee radnika koja su održana i ažurirana redovno od kancelarije za osoblje, u zavisnosti od nastalih izmena kod zaposlenog osoblja.

Pitanje 12 – Pokrivanje radnih pozicija sa vršiocima dužnosti duže od zakonskog roka– Srednji prioritet

Nalaz	Zakon o Civilnoj Službi br. 03-L-149, određuje da jedna radna pozicija ne može da se zadrži od vršioca dužnosti za duži period od tri meseci. Jedan slučaj u AHV, pozicija menadžera je održana od vršioca dužnosti od meseca Maja 2015 godine.
Rizik	Službenici “vršioci dužnosti” mogu da ne budu najefektivnije osoblje za adresiranje izazova koje predstavljaju određene pozicije, i na taj način umanjuju efikasnosti delovanja organizacije.
Preporuka 12	GAS i Izvršni Direktori treba da osiguraju da za poziciju koja je upravljana vršiocem dužnosti dovesti trajno rešenje i u skladu sa zakonskim zahtevima.

3.5.2 Subvencije i Transferi

KP tokom 2015 godine je dodelila subvencije za različite ciljeve, kao što su za povratak manjinskih zajednica, za projekte u saradnji sa Opštinama, razne manifestacije⁹, za podršku NVO i medije zajednica, aktivnosti za nestala lica, itd.

Dodeljene subvencije su u ukupnoj vrednosti od 782,821€, najveće učešće je imala Kancelarija za Zajednice u vrednosti od 628,195€, dok Kancelarija Premijera uključujući ostale agencije ukupno 154,625€.

Za 2015 godinu testirali smo 24 isplata u vrednosti od 422,949€. Značajni rizik koji je identifikovan u ovoj kategoriji je opisan na pod poglavlju 1.3.

Pitanje 13 – Nedostatak uredbe–Visoki prioritet

Nalaz	U 2015, KP još uvek nije imala neku pismenu uredbu ili strategiju u kojoj bi se odredili njeni ciljevi koji se nastoje ispuniti dodeljenim subvencijama, kao i proces dodeljivanja i njihovog praćenja. Subvencije su isplaćene na osnovu sporazuma između Kancelarije Premijera i korisnika subvencija. Ovo se desilo zato što je KP tek sada je u procesu izrade uredbe o subvencijama.
Rizik	Nedostatak uredbe (pisane politike) za subvencije, odnosno postavljanje jasnih kriterijuma o dodeli i izveštavanje o subvencijama, postoji rizik da dodeljena sredstva ne privlače odgovarajućeg korisnika ili ne postigne pravi cilj, rezultirajući da KP ne postigne svoje ciljeve.
Preporuka 13	GAS treba da osigura da nacrt uredbe bude okončana i odobrena sa tim stepenom detalja da bi se obezbedila jasnoća o procesu dodeljivanja i praćenja, kao i jasno definisanim odgovornostima za korisnike i za službenike entiteta, uredba koja određuje ciljeve i kriterijume i način izveštavanja od korisnika subvencija. Na ovaj način će se garantovati da se subvencija koristi za namenjenu svrhu.

⁹ Manifestacije su uglavnom bile za Dan Nezavisnosti, Dan Zajednica, i drugih.

3.6 Prihodi

Tokom 2015 godine, KP zajedno sa ovisnim agencijama je realizirala prihode u vrednosti od 5,926,331€. Od njih 5,576,652€ (ili 94%) su realizirane od AHV.

KP je uspostavila pravilan sistem procesa prikupljanje, evidentiranja i izveštavanja prihoda. Mi smo testirali 53 uzorka inkasiranja prihoda u ukupnom iznosu od 712,495€.

Pitanje 14 – Nedostatak softvera za registraciju prihoda - Srednji prioritet

Nalaz	Upravljanje prihoda pri AHV u 2015, obavlja se na ručni način. AHV, iako je počela sa procedurama opremanja sa softverom, kašnjenja u definisanju tehničkih specifikacija podrazumeva da je sprovođenje odloženo do 2016. Preko manuelnog sistema, prihodi sa pet vrsta sertifikata se registriraju u istom ekonomskom kodu.
Rizik	Obrada podataka na ručni način, povećava rizik grešaka i otežava proces dobijanja detaljnih podatke na vreme za menadžment. Takođe, registracija nekoliko prihoda pod istim ekonomskim kodom otežava njihovo analiziranje i upravljanje.
Preporuka 14	GAS zajedno sa Izvršnim Direktorom AHV-a, treba da obezbede funkcionisanje softvera u skladu sa očekivanim rokovima i da se podrži adekvatnom obukom za osoblje. Da se razmatra struktura ekonomskog kodiranja da bi se osiguralo da ispunjava potrebe biznisa.

3.7 Imovina i obaveze

Testirali smo evidentiranje, upravljanje i održavanje imovine. Poseban fokus je bio pitanje registracije na dotičnim sistemima imovine, kao što se zahteva relevantnim uredbama 02/2013, kao i upravljanje korišćenja službenih vozila.

3.7.1 Kapitalna i ne kapitalna imovina

KP na kraju godine je imala kapitalnu imovinu sa neto vrednošću od 2,481,362€, ili 317,829€ manje u odnosu na prethodnu godinu, gde pad vrednosti je bio rezultat obezvređivanja imovina i zbog minimalnih kupovina u 2015.

Mi smo ocenili funkcionisanje kontrola kod upravljanja imovine pri KP, uključujući i ASK, AHV i DAAK.

Pitanje 15 –Netačno izveštavanje imovine –Visoki prioritet

Nalaz

Nakon analize registara imovine u ISUFK i e-imovini zaključili smo:

- Zemljišta i zgrada ASK zbog nasleđene imovine još uvek nisu bile procenjene i registrovane kao imovina. Dok je zemlja u kojoj su izgrađene zgrade AHV nisu bile registrovane u vreme izrade GFI, međutim AHV, je obavila procenu i registraciju zemljišta u iznosu od 1,822,000€ datuma 26.04.2016;
- U nedostatku osoblja, APR, koja je imala neto imovinu u vrednosti 6,347€, kao i, DAAK 12,503€ nisu upravljale njihove imovine kroz sistem e-imovina;
- Vrednost zaliha AHV u sistemu e-imovina je bila niža od vrednosti izbrojanih zaliha od strane komisije za procenu za 124,300€. Ova situacija je rezultat prenesenih zaliha tokom godina koje nisu registrovane u e-imovini. Međutim, vrednost nekapitalne imovine prikazane u GFI predstavlja vrednost koja proističe iz komisije.

Rizik

Slabo evidentiranje imovine može rezultirati greškama u GFI koje dovode modifikovanom mišljenju. Slično tome, može dovesti do slabog upravljanja/održavanja imovine i dovesti do pogrešnih odluka o njima, itd.

Preporuka 15

GAS i Izvršni Direktori treba jasno proceniti svake nedostatke pri registrovanju i proceni imovine i da razmotre kako da se adresiraju ova pitanja. Poboľjšane procedure i prioriteti vremena zaposlenika se treba sprovesti kako bi se osiguralo da je e-imovina ažurirana i usklađena sa registrima imovine.

Pitanje 16- Nedostatak potpunih evidencija za korišćenje vozila - Srednji prioritet

Nalaz	Na dosijeu pet vozila, zahtev za službena putovanja nije odobren od strane dotičnog supervizora, kao što se zahteva sa AU 03/2008 o korišćenju službenih vozila.
Rizik	Ne popunjavanje formulara prema AU, dovodi u rizik da se vozila koriste van službenih ciljeva, čime se prave dodatni, neplanirani i neredovne troškovi budžeta.
Preporuka 16	GAS i Izvršni Direktori agencija treba da obezbede da su uspostavljene adekvatne kontrole, koje omogućavaju potpuno nadgledanje o korišćenju vozila u skladu sa zahtevima određene uredbe.

3.7.2 Tretiranje dugova

Izjava neplaćenih obaveza KP-a i agencija prema dobavljačima na kraju 2015 godine bila je 601,909€. Od tog iznosa 297,155€, bile su obaveze Kancelarije za Zajednice o odlukama i sporazumima potpisanih na kraju 2015 godine o dodeljivanju subvencija, dok je ostali deo iznosa bio rezultat kašnjenja u prijemu računa i nedostatka budžeta u određenim kategorijama. Ove obaveze su prenesene za isplatu u 2016 godini.

Tokom 2015, iz budžeta AHV, izvršene su isplate u ukupnoj vrednosti od 191,922€ prema naredbi privatnog izvršitelja za obaveze iz 2010 godine, gde je jedan operator zadržao životinje u karantinu i nakon isteka ugovora. AHV se nije složila sa ovom obavezom i podnela je žalbe na svim nivoima sudova. Istovremeno, naredbom izvršitelja, iz budžeta KP je izvršen iznos od 24,836€ za obaveze 2012 godine, ali za ovu obavezu se složila, i nije podnela žalbu.

Pitanje 17 - Neprikladno upravljanje obavezama–Srednji Prioritet

Nalaz

Tokom analize izveštaja o obavezama utvrdili smo nedostatke::

- Kao rezultat neodgovarajućeg stepena kontrole i neadekvatne primene finansijskih uredba, KP i njene agencije su ušli u obaveze bez obavezivanja sredstava, iako tokom cele godine imali su dovoljno sredstava u budžetu;
- U 27 slučajeva, u ukupnom iznosu od 243,670€, zbog lošeg upravljanja računi su isplaćeni sa zakašnjenjem do 35 dana nakon zakonskog roka od 30 dana, od dana njihovog prijema; i
- Mesečni izveštaji neplaćenih obaveza KP-a i agencija ne uključuju sve neplaćene račune¹⁰, to je kao posledica nepoštovanja koraka koje treba slediti u procesu isplata.

Rizik

Neplanirane obaveze umanjuju fleksibilnost budžeta za 2016. Nepotpuno izveštavanje mesečnih obaveza onemogućavaju efektivno upravljanje budžetom.

Preporuka 17

GAS i Izvršni Direktori agencija trebaju ojačati mehanizme kontrole tako da se obaveze isplate unutar zakonskog roka i tačno evidentirati i izveštavati ih blagovremeno pri MF.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na Albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na Albanskom jeziku.

¹⁰ U izveštaju meseca Januara nisu uključene obaveze u iznosu od 13,375€, u izveštaju marta 13,316€, u izveštaj aprila 13,062€ i izveštaju jula 4,126€.

Dodatak I: Pristup i metodologija revizije

Odgovornost Revizora i onih koji su odgovorni za upravljanje su detaljno prikazani u Mišljenju koje je utvrđeno u poglavlju 1.2 ovog izveštaja.

Dok je mišljenje revizije ključni rezultat našeg rada, ovaj izveštaj odražava celovitost našeg rada s posebnim fokusom i na Pitanja Upravljanja uključujući i Finansijsko Upravljanje i Kontrolu. Ovo poslednje se zasniva u našem širem programu revizije usklađenosti koja se zasniva na riziku.

Opšti sažetak ima za cilj da prikaže glavne nalaze revizije i ključne akcije za koje Generalni Sekretar treba obezbediti da su preduzete zarad adresiranja identifikovanih slabosti upravljanja/kontrole.

Detaljni izveštaj pruža opšti sažetak nalaza naše revizije sa posebnim naglaskom na utvrđivanje razloga nalaza revizije i za pružanje odgovarajućih preporuka za njihovo adresiranje. Da bi bio potpuniji, mi smo uključili identifikovana pitanja tokom predrevizije tamo gde je to bilo relevantno. Naši nalazi su definisani kao:

Visokog prioriteta – Pitanja koja se ukoliko ne adresiraju mogu rezultirati na materijalne slabosti u unutrašnjoj kontroli i gde preduzeta akcija će pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola; i

Srednjeg prioriteta - Pitanja koja mogu i da ne rezultiraju materijalnim slabosti, ali gde će preduzeta akcija takođe pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola.

Nalazi koji se smatraju niskog prioriteta su izveštavana posebno finansijskom osoblju.

Naše procedure su uključile jedan pregled unutrašnjih kontrola i sistema računovodstva i supstancijalne testove pridružene njima samo u onoj meri koje se smatraju potrebnim za efikasno izvršenje revizije. Nalazi revizije ne treba da se smatraju kao da predstavljaju jednu sveobuhvatnu izjavu svih slabosti koje postoje, ili svih poboljšanja koje mogu da se izvrše na sistemima i procedurama koje su funkcionalne.

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR

(odlomak od MSVIR 200)

Oblik mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** **ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom “Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora”.

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorski izveštaj

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorski izveštaj ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka. Revizori mogu izdati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije na mišljenje revizora

152. Odluka u vezi sa vrstom modifikovanog mišljenja revizije je prikladno u zavisnosti od:

- Prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji materijalno pogrešno prikazivani ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, moglo je doći do pogrešnog materijalnog prikazivanja; i
- Sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorski izveštaj

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će uključiti jedan paragraf o Naglašavanju Pitanja u revizorski izveštaj. Naglašavanje Pitanja će se odnositi na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o Naglašavanju Pitanja treba:

- Da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- Da se koristi naslov “Naglašavanje Pitanja” ili neki drugi prikladni naslov;
- Da uključi jasnu referencu na pitanje koje se naglašava i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- Ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na naglašeno pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodno komuniciranje jednog pitanja, osim one koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi pasus sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj pasus treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak III: Preporuke iz prethodne godine

Komponenta revizije	Date preporuke	Sprovedene	Adresirane ali ne sprovedene	Ne adresirane
Značajni rizici na Godišnjim Finansijskim Izveštajima	1. GAS treba da poveća mere unutrašnje kontrole kako bi se osiguralo da korisnici subvencija podnesu kompletne dokaze o njihovom trošenju, tako da se data sredstva koriste za svrhe koje su navedene u odluci.			I ove godine izveštavanje subvencija je bilo praćeno nedostacima.
Preporuke iz prethodne godine	2. GAS u saradnji sa Izvršnim Direktorima Agencija treba da obezbede da je plan delovanja pregledan i da jasno određuje vremenske rokove za adresiranje preporuka, uključujući identifikovano odgovorno osoblje, sa početnim fokusom na područja sa najvećim nedostacima.			Nivo sprovođenja preporuka i dalje ostaje na niskom nivou, takođe, nisko pronašli formalne dokaze da se sprovođenje preporuka prati na periodičnoj osnovi.
Dobro upravljanje	3. GAS treba da izvrši redovan pregled postojećih uređenja odgovornosti i zahteva za izveštavanje, kako bi se obezbedili efikasni mehanizmi izveštavanja, za podršku blagovremenog finansijskog i kvalitetnog upravljanja.			Ovaj izazov je nastavio i ove godine, obzirom da linije odgovornosti i drugi nedostaci i dalje ostaju isti.

Izvršenje budžeta	4. GAS zajedno sa Izvršnim Direktorima treba da obezbede da budžetskom planiranju prethodi jedan rigorozni proces procene koji u potpunosti odražava svu potrebnu informaciju, uključujući rezultate prethodne godine. Ukoliko budžetske procene nisu tačne, da se odrede praktične opcije za poboljšanje, i to da se odražava u potpunosti na budžetskoj poziciji tekuće godine.	Ove godine izvršenje budžeta je bilo vidno bolje, i dostiglo nivo izvršenja od 91%.		
	5. GAS i Izvršni Direktor AHV-a, u saradnji sa MF treba da obezbede da budžetiranje/trošenje novca se izvrši samo sa adekvatne kategorije i na taj način da imamo pravilno prikazivanje finansijskih izveštaja.			I dalje su se obavljali troškovi iz kategorije kapitalnih investicija za snabdevanja sa roba i usluga.
Prihodi	6. GAS zajedno sa Izvršnim Direktorima AHV-a, treba da obezbede da su preduzete potrebne mere za opremanje adekvatnim softverom za upravljanje prihoda. Takođe, u saradnji sa Trezorom da se razmatra mogućnost za stvaranje ekonomskih kodova za svaku vrstu prihoda.		Ugovor sa EO za kreiranje softvera za AHV je potpisan početkom 2016 godine.	
	7. Izvršni Direktor AHV, treba da razmatra razloge za slabo interesovanje za kupovinu mesa, da analizira tržište na osnovu dobijenih informacija radi povećanja broja ponuđača na licitacijama. U protivnom, da razmatra povoljnije mogućnosti za tretiranje mesa od zaplenjene stoke.	Sada, ta odgovornost je prešla u okviru Carine Kosova.		

Troškovi preko nabavke	8. GAS kao i Izvršni Direktori treba da analiziraju razloge gore pomenutih proceduralnih propusta i da povećaju kontrole za eliminisanje njihovog ponavljanja ubuduće. Da se pripremi adekvatno planiranje koji obezbeđuje da zahtevi u budžetskim kategorijama su u skladu sa zahtevima za kupovinu.			I ove godine su ponovljeni nedostaci u vezi obavezivanja i naloga za kupovine nakon prijema računa. Kao i kupovine kapitalnih investicija iz robe i usluga.
Nabavka	9. GAS u saradnji sa Izvršnim Direktorima treba da utiče na jačanje odgovornosti kod menadžera ugovora, kako bi svaki od njih izradio plan za upravljanje ugovora za koji je odgovoran.		Preporuka je razmatrana i broj ugovara bez plana njihovog upravljanja je smanjen.	
Nabavka	10. GAS i Izvršni Direktor AHV, treba da obezbede kroz menadžere nabavke, da se neće podeliti nabavke iste prirode. To da se ispuni kroz blagovremeno planiranje i obavljanjem procedura prema planiranju, kao i da obezbedi da se ugovori potpisuju samo nakon kompletiranja zahtevane dokumentacije.		U AHV, preporuka je uzeta u obzir i nisu razvijene podeljene procedure. Dok, u KP i ove godine bilo je podele procedura za robe informativne tehnologije.	
Troškovi koji ne idu kroz nabavku	11. GAS, treba da obezbedi da se poštuju određeni vremenski rokovi za zaključenje avansa, takođe da utiče na rast odgovornosti kod službenika koji stvaraju ove troškove, kao i sve isplate za službenike se obavljaju sa kategorije plata i dnevnica.			Nije bilo poboljšanja u pogledu zatvaranja avansa. I ove godine u ASK od budžeta za robu i usluge nadoknađeni su zaposlenici angažovani u projektima.

Plate i dnevnice	12. GAS i Izvršni Direktor i AHV-a, treba da obezbede održivo rešenje za pozicije koje se drže vršiocima dužnosti i za određene pozicije se obezbede istovetne mogućnosti kroz dotične konkurse.		Sada je ostala samo jedna pozicija sa vršiocem dužnosti duže od predviđenog zakonskog roka.	
Subvencije i transferi	13. GAS da obezbedi izradu i usvajanje uredbe kojom će se odrediti ciljevi i kriterijumi, uključujući način izveštavanja od korisnika radi obezbeđivanja da je subvencija ispunila cilj za koji je namenjena.			Još uvek nije usvojen neki propis koji bi definisao proces dodeljivanja i nadgledanja subvencija.
Upravljanje imovine	14. GAS i Izvršni Direktori agencija, treba da obezbede dotičnu dokumentaciju za procenu i registriranje zemljišta i zgrada. Takođe, da se ojača kontrola kako bi se registracija i upravljanje obavila u skladu sa uredbama i da se prikazuju prave vrednosti na GFI.		Zemljište AHV je procenjena i evidentirana u ISUFK u 2016. kapitalne imovine tokom godine su evidentirane u sistemu. Međutim, zemlja i zgrada ASK još uvek nije procenjena i evidentirana.	
	15. Izvršni Direktori agencija treba da obezbede da svi ulasci-izlasci snabdevanja se evidentiraju na sistem e-imovine, kako bi i beleške koje su jednake i tačne sa izveštajima komisija o stanju zaliha. Takođe, kod AHV da se popuni pozicija magacionera.		Popunjena je pozicija magacionera u AHV. I ove godine je bilo neusklađenosti vrednosti zaliha u e-imovine i vrednosti-posle brojanja komisije.	
Upravljanje službenih vozila	16. GAS i Izvršni Direktori agencija treba da obezbede da su uspostavljene kontrole i adekvatni mehanizmi koji omogućavaju redovno održavanje evidencija o korišćenju službenih vozila.			I ove godine, formulari za korišćenje vozila se ne popunjavaju u skladu sa AU.

Tretiranje dugova	17. GAS i Izvršni Direktori treba da ojačaju sistem kontrole radi osiguranja da se sve obaveze evidentiraju i izveštavaju unutar određenih zakonskih rokova.			Ponovno je imalo povećanja obaveza na kraju godine, takođe i mesečni izveštaji nisu bili kompletni.
Unutrašnja revizija	18. GAS treba da razmotri dopunu JUR-a sa dovoljnim osobljem, što bi uticalo na povećanje sigurnosti u vezi sa efektivnošću funkcionisanja unutrašnjih kontrola pri KP.			JUR još uvek deluje sa jednim revizorom, pokrivajući KP i njene agencije.